

Vlaams
Parlement

stuk **2458** (2013-2014) – Nr. 3
ingediend op 2 april 2014 (2013-2014)

Voorstel van resolutie

van de dames Griet Coppé, Danielle Godderis-T'Jonck,
Michèle Hostekint, Mercedes Van Volcem en Ulla Werbrouck
en de heer Bart Caron

betreffende de waardering van de rol van de vrouw
tijdens de Eerste Wereldoorlog naar aanleiding van de
herdenking van '100 jaar Groote Oorlog'

Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

Stukken in het dossier:
2458 (2013-2014) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
– Nr. 2: Verslag

verzendcode: BIN

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° het feit dat er in het gehele Vlaamse Gewest geen enkel monument werd opgetrokken ter waardering van de rol van de vrouw tijdens de Eerste Wereldoorlog;
- 2° het decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid (*Parl. St.* VI.Parl. 2007-08, nr. 1578/7), aangenomen door de plenaire vergadering op 2 juli 2008;
- 3° het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014: “De Vlaamse Regering zal, in het kader van een beleidsdomeinoverschrijdend plan rond ‘100 jaar Groote Oorlog’, initiatieven in Vlaanderen nemen en ondersteunen die inspelen op de eeuwherdenking van de Eerste Wereldoorlog specifiek in de frontstreek. Dat wervend project wordt – met toerisme als trekker – als een hefboom gebruikt in het beleid voor toerisme, cultureel en onroerend erfgoed, wetenschappelijk onderzoek, internationaal beleid, en onderwijs en vredeseducatie. De omroepen worden daarbij actief betrokken en er wordt een projectloket opgezet, dicht bij de relevante plaatselijke netwerken en cruciale actoren.”;
- 4° de resolutie van het Vlaams Parlement van Johan Verstreken e.a. betreffende het Vlaamse beleid voor een levende herinnering aan de Eerste Wereldoorlog (*Parl. St.* VI.Parl. 2008-09, nr. 2205/6), unaniem aangenomen door de plenaire vergadering op 30 april 2009;
- 5° de lancering door de Vlaamse Regering van de officiële herdenking ‘100 jaar Groote Oorlog 2014-18’ op 10 november 2011;
- 6° de resolutie van het Vlaams Parlement van Johan Verstreken e.a. betreffende het aanmoedigen van klasreizen naar sites gerelateerd aan de Eerste Wereldoorlog voor leerlingen van het secundair onderwijs in het kader van de herdenking van ‘100 jaar Groote Oorlog’ (*Parl. St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1614/6), unaniem aangenomen door de plenaire vergadering op 23 januari 2013;
- 7° de vijftienvijftigste herdenking van de wapenstilstand op 11 november 2013;
- 8° het vooruitzicht op de eeuwherdenking van de Eerste Wereldoorlog in de periode 2014-2018. De Eerste Wereldoorlog:
 - a) waarin wereldwijd bij benadering acht en een half miljoen militaire en tien miljoen burgerlijke dodelijke slachtoffers vielen ten gevolge van de krijgsv verrichtingen;
 - b) waarin nog eens circa twintig miljoen burgers omkwamen als gevolg van honger, ontbering en ziekte;
 - c) die in België circa 42.250 militaire en 21.000 burgerlijke doden, onder wie veel vrouwen, eiste;
 - d) die in West-Vlaanderen aan naar schatting 500.000 militairen uit beide strijdende kampen het leven kostte;
 - e) die in België aan naar schatting 600.000 militairen uit beide strijdende kampen het leven kostte;
 - f) waarbij in het bezette België en het noorden van Frankrijk naar schatting 7000 burgers, onder wie veel vrouwen, betrokken waren bij inlichtingendiensten;
 - g) waarbij in België negen vrouwen (een Britse, twee Franse en zes Belgische) geëxecuteerd werden door de Duitse bezetter wegens vermeende betrokkenheid bij spionage;
 - h) die nog decennialang zou nawerken op de overlevenden;
 - i) die bepalend was voor het lot en de toekomst van Europa en de wereld;
- 9° de beleidsnota Toerisme 2009-2014 (*Parl. St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 187/1): “De resolutie van het Vlaams Parlement betreffende het Vlaamse beleid voor een levende herinnering aan de Eerste Wereldoorlog (*Parl. St.* VI.Parl. 2008-09, nr. 2205/6) biedt het kader voor de initiatieven in 2014-2018.”;

- 10° de in december 2010 aangekondigde subsidiëring met 15 miljoen euro door de Vlaamse Regering van 44 infrastructuurprojecten die belangrijke oorlogsrelicten valoriseren en ontsluiten; vijf van die projecten zijn strategische projecten die als hefboom dienen om zichtbaarheid te geven aan de herdenking van ‘100 jaar Groote Oorlog’:
- a) de vernieuwing van het In Flanders Fields Museum in Ieper, met als centraal thema ‘mens en landschap’;
 - b) 100 jaar Poperinge achter het front met het medische verhaal ‘Leven en dood’, dat aan bod komt in onder meer Lijssenthoek Military Cemetery, Talbot House en de stadhuissite;
 - c) Zonnebeke met het militaire verhaal van de ‘Slag om Passendale’ in het Passchendaele Memorial Park;
 - d) Nieuwpoort met het verhaal van de onderwaterzetting van de IJzervlakte in het bezoekerscentrum ‘De Ganzepoot’ bij het Koning Albert I-monument;
 - e) de actualisering van de IJzertorensite en het IJzertorenmuseum in Diksmuide, dat de ontwikkeling van de frontbeweging en de vredesboodschap ‘Nooit meer oorlog’ als thema heeft;
- 11° de beleidsbrief Toerisme 2011-2012 (*Parl. St. Vl. Parl.* 2011-12, nr. 1314/1), waarin de Vlaamse Regering aankondigt voor de periode 2014-2015 een subsidie van 5 miljoen euro ter beschikking te stellen voor de organisatie van evenementen in heel Vlaanderen in het kader van ‘100 jaar Groote Oorlog’;
- 12° de oprichting door de Vlaamse Regering van een ‘projectsecretariaat 100 jaar Groote Oorlog (2014-18)’, dat zowel op Vlaams niveau (aansturing, rapportering en inventarisering) als op lokaal niveau (communicatie en detectie van stakeholders) actief zal zijn;
- 13° de oprichting door de Vlaamse Regering van een ‘centrale projectgroep 100 jaar Groote Oorlog (2014-18)’, die zorgt voor de coördinatie van en de informatie-uitwisseling over de activiteiten van de Vlaamse Regering, en die fungeert als adviesorgaan voor de Vlaamse Regering;
- 14° het bilaterale akkoord tussen:
- a) België en Frankrijk van 16 september 2002 inzake de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en lokale openbare lichamen, dat een juridische basis verschaft voor grensoverschrijdende samenwerking in de grensstreek;
 - b) Vlaanderen en Nieuw-Zeeland van 4 oktober 2007 inzake samenwerking op het vlak van de gezamenlijke geschiedenis van de wereldoorlogen van de twintigste eeuw;
- 15° de strategische samenwerking met Noord-Frankrijk, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 10 maart 2006, waarin met betrekking tot toerisme wordt voorzien in een permanente gemeenschappelijke commissie met de belangrijkste partners aan weerszijden van de grens en waarbij de verdere uitbouw van de netwerken voor cultuurtoerisme (inclusief herinneringstoerisme) een belangrijk aandachtspunt is;
- 16° het samenwerkingsakkoord van 20 september 2007 tussen Toerisme Vlaanderen en Westtoer, die zich ertoe verbinden “om een partnerschap aan te gaan met het oog op een optimale toeristische valorisatie van het WO I-gegeven in de Westhoek”;
- 17° de geleverde inspanningen voor:
- a) het op 26 augustus 2006 officieel geopende onthaalpaviljoen bij de Duitse militaire begraafplaats Studentenfriedhof in Langemark, waarin de gemeentelijke, de provinciale en de Vlaamse overheid samen investeerden;
 - b) het op 8 september 2006 officieel geopende bezoekerscentrum bij de militaire begraafplaats van het Britse Gemenebest Tyne Cot in Passendale-Zonnebeke;

- overwegende dat:
 - 1° ‘Nooit meer oorlog’ aan de basis ligt van de Vlaamse bewustwording en een boodschap van vrede van Vlaanderen aan de hele wereld moet zijn;
 - 2° de wijze van herdenken steeds ‘herdacht’ moet worden, zodat ook eertijds minder belichte invalshoeken van de oorlog tot hun recht komen, zoals bijvoorbeeld vrouwen in de oorlog;
 - 3° er een toenemende interesse is in binnen- en buitenland voor de Eerste Wereldoorlog en het voormalige westelijke front in Vlaanderen;
 - 4° het potentieel van een duurzaam herdenkingstoerisme niet mag worden onderschat:
 - a) in 2012 waren er 355.320 verblijfstoeristen in de Westhoek, een stijging met 7% tegenover 2011;
 - b) in 2012 telde de Westhoek 846.367 overnachtingen. Hiervan zijn de Belgen met 61% de belangrijkste groep, op de tweede plaats de Britten met 28% en de Nederlanders komen op de derde plaats met 5% van het totale aantal overnachtingen;
- vraagt de Vlaamse Regering een gecoördineerde actie om:
 - 1° in overleg met de lokale en provinciale overheden de initiatieven voor de oprichting van een gedenkteken in West-Vlaanderen die bijdragen tot de erkenning van de rol van de vrouw tijdens de Eerste Wereldoorlog, te ondersteunen, ook financieel, en dat:
 - a) een symbool van erkenning is voor het werk dat alle vrouwen, bekende en onbekende, verricht hebben, en voor de hulp die zij boden aan Belgische, Britse, Franse en Duitse soldaten tijdens de Eerste Wereldoorlog;
 - b) een gedenkteken is voor alle verzorgende vrouwen en mannen die ook vandaag nog werken in gevaarlijke oorlogsomstandigheden over de hele wereld;
 - 2° in overleg met Toerisme Vlaanderen en met Westtoer toeristische promotie te voeren in binnen- en buitenland voor het gedenkteken, en in het bijzonder in de vijftig landen die betrokken waren in de Groote Oorlog in ‘Flanders Fields’;
 - 3° samen te werken met de organisaties uit binnen- en buitenland die ijveren en opkomen voor de rechten van de vrouw, om dit gedenkteken te realiseren en te promoten;
 - 4° het lijden en de rol van de vrouw in oorlogssituaties in de diverse aan WO I en WO II gerelateerde musea en herdenkingssites in Vlaanderen, in België en in het buitenland, aan bod te laten komen;
 - 5° de kennis en vaardigheden van heemkundige organisaties en gidsenkringen in te schakelen om de rol van de vrouw te herdenken en het monument te promoten;
 - 6° die site en de waardering van de rol van de vrouw tijdens de Eerste Wereldoorlog een plaats te geven in de vredeseducatie, in overleg met de verschillende onderwijsactoren;
 - 7° in overleg met de verschillende onderwijsactoren goed voorbereide en uitgewerkte klasreizen naar die site aan te moedigen.